

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 8 strani.

Okrajni zastopi, pozor!

Tekom meseca julija se je veliko pisalo in govorilo, da bo štajerski deželni zbor razpuščen in da se bodo še to leto vršile nove volitve. In nemški veščini so začele šklepetati stare grešne kosti, s strahom je gledala v svojo bodočnost. S svojo politiko ni samo Slovencev pritirala v najhujšo opozicijo, ampak je tudi v lastnih vrstah vzbudila veliko nezadovoljnost in nevoljo. Krščanski socialci Hagenhoferjeve in Pančeve stranke pa že stojijo pripravljeni, da sprejmejo v svoj tabor, kar je med nemškimi nacionalci z dosežanjem politiko nezadovoljno.

Dne 28. julija je imel deželni odbor sejo. Ura za uro je prešla in seje ni hotelo biti konec. Mrkih obrazov so sedeli stari očetje zelene štajerske dežele pri posvetovalni mizi ter kovali modre naklepe za bodoče — volitve. Najbolj nezadovoljni so v liberalnem taboru po deželi učitelji in v graškem mestu deželni uradniki in slugi. Za to se mora tem pomagati, da se jih pridobi za agitacijo in za volitve.

In tako se je zgodilo, da je deželni odbor v seji dne 28. julija sklenil, dati učiteljem, uradnikom in slugam 350.000 K podpore in sicer se naj razdeli med učitelje 300.000, a med uradnike 50.000. Na ta način, tako je pretuhtal nemškonacionalni deželni odbor, si rešimo potapljačo stranko in vrhuteča še pokažemo, da nam slovenska obstrukcija ni osušila naših deželni denarnic.

Ne zavidamo onim, ki bodo dobili deželno podporo, teh par borih beličev. Nasitil se od teh podpor itak nobeden ne bo. Toda politično hudobnost nemškonacionalne večine hočemo pokazati ob tej priliki v vsej njeni nagoti. Če crkne gladnemu viničarju krava ali svinja in prosí podpore pri deželi, potem se mu odgovori: Nimamo denarja, obstrukcija je kriva. Če zgori kmetu hiša in hlev in če prosí podpore: Nimamo denarja, obstrukcija je kriva. Če zgorejo cele vasi, če potolče toča cele okraje, nalivi uničijo ceste in posestva, na prošnjo slišiš vedno isti odgovor: Nimamo denarja, obstrukcija je kriva.

Posebno pa zna nemškonacionalni dež. odbor jeziti okrajne zastope. Za karkoli prosijo, na vse se jim odgovori: Nimamo denarja, obstrukcija je kriva. In okrajni zastopi prosijo, zahtevajo, delajo zborovanja, vse nič ne pomaga. Deželni odbor se jim pomogljivo smeji ter jim zabadajoče odgovarja: Nimamo denarja, obstrukcija je kriva.

Sklenjena podpora od 350.000 K pa je najboljši dokaz, da deželni odbor zna dobiti denar, ako le hoče. Nestrepani izgovori na obstrukcijo so s tem ovrženi kot neutemeljeni, neodkritosrečni in hudobni. Nemci nočejo dati podpore, ker hočejo, da Slovenci zopet zapišemo nemškim dušmaninom svoje duše in se jim prodajo na milost in nemilost. Saj nas poznaajo, da smo mehke narave in da smo dosežaj prenašali kot ponižne ovčice vse udarce. Naši okrajni zastopi se še do sedaj niso okorajžili, da bi nastopili tožno pot zaradi dolžnih doneskov za ceste in mostove. Nočejo se zameriti, rajši prenašajo pomanjkanje in voljno poslušajo zabavljanje na slovenski politični boj. Toda najnovejši dogodki z bogatimi podporami bodo brezdvomno vsestransko odprli Slovencev oči ter jim pokazali pravega krivca naše narodne in gospodarske nesreče, ki je: nemška nadvlada v deželi!

Mir na Balkanu.

V nedeljo, dne 10. avgusta, so odposlanci balkanskih držav v Bukarešti podpisali mirovno pogodbo. Iz utrdb so naznanili topi Bukareščanom, da se je mir nepreklicno sklenil; vsi zvonovi so zvonili, godbe so korakale po mestu, ki je bilo okrašeno z zastavami. Rumunija, Srbija, Grčija so z mirovnimi določbami zelo zadovoljni, le Bolgarija žaluje. Da bi olajšali Bolgarom težavno stališče, priskočili sta jim Avstrija in Rusija na pomoč ter javno naznanili svojo voljo, da se namreč bukareščanska pogodba od velevlasti pregleda in popravi. Bolgare posebno peče, ker so morali Grkom odstopiti toliko zemlje v Makedoniji in najlepši kos morskega obrežja z velevažno lukko Kavala. Toda malo upanja je, da bosta

Avstrija in Rusija s svojim mnenjem prodrli med drugimi velevlastmi, a tudi Bolgarija nima več moči, da bi si šla po Kavalo. Za to je naše mnenje, da bukareščanski mir, v kolikor se tiče nezadovoljnosti med Bolgari, ni sedaj v nevarnosti. Da trajen ni, da bodo Bolgari pozneje kedaj, ko si zopet opomorejo, zopet šli po svoje brate v Makedonijo, je za vsakega jasno.

Avdijence grofa Berchtolda in vojnega ministra Krobatina te dni pri cesarju zaradi tega govora nimajo pomena, kakor da bi se pripravljali na kako vojno pomoč Bolgarom, ampak gre se za to, da se odpuščajo naši rezervisti na mejah in vrnejo za stalno na svoje domove.

Rumunski kralj se je brzojavno zahvalil nemškemu cesarju, da ga je tako krepko podpiral v zadnjem času (ko se je Rumunija odtujila Avstriji ter oropala in ponižala Bolgarijo), a grškega kralja je nemški cesar imenoval za feldmaršala nemške armade ter mu s tem pokazal svoje veselje nad grškimi uspehi nasproti Bolgarom. Nemčija je v tem boju skušala vse, da Avstrija ne žanje na Balkanu nobenih uspehov, tudi s podpiranjem Bolgarov ne, ampak da se poudod osovraži in tako ostane še nadalje igračica v šapah nemškega medveda.

Toda kaj bo z Odrinom? Turki nočejo več iz Odrina, kljub temu, da so jim vse velevlasti to nasvetovale. Enver beg je prevzel poveljništvo čez turške čete v Odrinu in okolici ter sedaj razglaša, da ne samo ne bo zapustil Odrina, ampak da bo vpadel v kratkem v staro Bolgarijo ter si šel še po bolgarsko mesto Plovdiv. Hoče se maščevati nad Bolgari ter njeno sedanjo stisko izkoristiti. Niti Rumunija, niti Srbija, niti Grčija noče pomagati več Bolgarom proti Turkom, dobile so svoj plen in jim je bolgarska stiska deveta brigada. Samo odločen nastop Rusije bi mogel ustrašiti Turčijo in pomagati Bolgariji iz zagate.

Želeli je, da se vrne popoln mir na Balkan. Ne samo balkanske države so trpele vsled vojske, ampak tudi sosedne države smo občutile slabe njene gospodarske posledke, posebno mi v Avstriji, ki smo imeli na vzhodu in jugu svoje meje močno zastražene z velikim številom rednega in rezervnega vojaštva.

Velika potrlost v Bolgariji.

Na Bolgarskem sklep miru seveda ni izzval navdušenja in veselja, ampak žalost in potrlost. Bolgarska armada je šla v vojsko, da reši svoje bolgarske brate v Makedoniji izpod turškega jarma. Turški jarem je razbit, a bukareški mirovni sklep jim je večino odvzel ter prisodil Grčiji in Srbiji. V vojski so si izvojevali Odrin, tudi tega so jim zopet odvzeli Turki, in vsa posredovanja velesil pri turški vladi so ostala dosežaj brezuspešna. Največ so trpeli v vojski proti Turkom Bolgari, dobili so najmanj. To mora vzbuditi med ljudstvom trpka čustva. Še bolj trpka pa pri vojaštvu kot pri ljudstvu. Danes je neoporečno dokazano, da bolgarskih neuspehov v zadnji vojski ni bila kriva armada, ampak bolgarska vlada pod dr. Danevom, ki armadi ni zagotovila hrbta napram Turčiji in Rumuniji, a proti Grkom in Srbom ji ni pustila prodirati ter celo izdala njihov bojni načrt. Grki ne bi nikdar upali prodirati s tako drznostjo, ako bi jim ruski poslaniki ne izdali, kako majhna je armada, kateri poveljuje general Ivanov. Nasproti Srbom je general Savov došlo, da mora Ratko Dimitrijev prodirati čez Piroto, Niš proti Vranji in Stiplju. Ko so bolgarske čete dosegle prve uspehe na srbskih tleh, posegel je dr. Danev vmes in bolgarske čete so se morale umikati.

Ko se bodo vojaki vrnili z bojišča in zvedeli za celo nesrečo svoje domovine, zvedeli, da so zastoj trpeli, krvaveli in umirali, zvedeli tudi za izdajalstvo, baši se je v Bolgariji resnih nemirov. In ogorčenje se ne bo zadovoljilo samo z dr. Danevom. Že sedaj so se slišali posamezni glasovi: „Dr. Danev ni glavni krivec, ampak car, ki mu je vse verjel!“ Ko se je car Ferdinand med vojsko še branil odpuščati dr. Daneva, bili sta dve armadi pripravljene, da marširata v Sofijo. Še le ko je car izvedel za to nakano, pustil je pasti dr. Daneva in poklical novega ministrskega predsednika, dr. Radoslavova. To je bilo prvokrat, da je pošast revolucija skušala dvigniti svojo glavo. Ko se je skregal general Savov v mini-

strskem svetu z dr. Danevom in mu očital izdajstvo, hitel je Savov k carju ter mu predlagal ministrstvo iz samih generalov. Takrat še mu je car Ferdinand pokazal vrata, Savov je moral oditi, toda ko je zvedel za nakano vojaštva, da hoče marširati v Sofijo, tedaj se je car trenutno odločil in odslovil Daneva. Že kroži zopet po Bolgariji vprašanje starega poveljnika bolgarskih band Jana Sandanskega: „Zakaj imam carja?“

Car Ferdinand je duševno popolnoma pobit ter v svojih odločbah nesiguren. Nikomur več prav ne zaupa. Piše se, da bo odstopil od prestola na ljubo svojemu sinu careviču Borisu. Toda to ni verjetno, in ne daje poročstva, da bo potem Bolgarija ostala mirna. Le ako bo pokazal dr. Radoslavov močno roko in ako ga bo podpiral general Savov, ki vživa med vojaštvom neomejeno zaupanje, se še more Bolgarija obvarovati velikih notranjih nemirov in prevratov.

Nov zemljevid balkanskega polotoka.

Mir na Balkanu je sklenjen in razmerje med posameznimi državami na Balkanu je tako-le:

Turčiji ostane od njene prejšnje posesti, obsegajoče 170.000 kvadratnih kilometrov, z več kot 6.000.000 prebivalci, samo še ozemlje, ki meri približno 20.000 kvadratnih kilometrov in šteje 1.400.000 prebivalcev. Kaj bo z Odrinom in onim ozemljem v Traciji nad črto Midia-Enos, ki je sedaj zasedeno že zopet po Turkih, se še sedaj ne ve nič natančnega. Velevlasti sicer vplivajo grozeče na Turčijo, naj odrine čez črto Midia-Enos nazaj, a kakor znamenja kažejo, se širokohladi Turci ne bo dal z lepa spraviti z Odrina in Tracije.

Bolgarija odstopi Rumuniji ozemlje Tur-tukan-Dobrič-Balčik, ki meri okrog 7000 kvadratnih kilometrov in šteje 260.000 prebivalcev. Dobi pa: ostali del odrinskega krožja s 23.500 kvadratnih kilometri in 650.000 prebivalci, del solunskega vilajeta v izmeri 12.000 kvadratnih kilometrov s približno 260 tisoč prebivalci, in del kosovskega vilajeta v izmeri 5000 kvadratnih kilometrov in s 150.000 prebivalci. V celem je torej Bolgarija dobila 40.000 kvadratnih kilometrov z 1.060.000 prebivalci. Ako odštejemo ono ozemlje, ki je je morala odstopiti Rumunski, se je Bolgarija povečala za 33.000 kvadratnih kilometrov, in bo štela 800.000 prebivalcev več, kakor pred vojno s Turčijo. Bolgarija zahteva za se Kavalo, katera ima velevažno trgovsko pristanišče in šteje 20.000 prebivalcev. Avstrija, Rusija in Italija bodo skoro gotovo skušale sklenjeno mejo tako v prid Bolgarom spremeniti, da bi Kavala slednjim pripadla, a trmoglavi Grki gotovo ne bodo hoteli to privoliti, ker lahko spremenijo Kavalo v močno bojno lukko. Bolgarom po tem takem ostane samo 110 kilometrov dolgo morsko obrežje ob Egejskem morju.

Srbija dobi: večji del kosovskega vilajeta v izmeri 18.000 kvadratnih kilometrov s 620.000 prebivalci, del bitolskega vilajeta v izmeri 9000 kvadratnih kilometrov s 320.000 prebivalci in del solunskega vilajeta v izmeri okrog 5000 kvadratnih kilometrov s 170.000 prebivalci. V celem dobi Srbija 32.000 kvad. kilometrov z 1.110.000 prebivalci. Srbiji ostaneta mesti Kočana in Stiplje, kateri so hoteli imeti Bolgari, a Strumico so Srbi v zadnjem trenutku vendar-le odstopili Bolgarom.

Črna gora dobi del novopazarskega sandžaka, zemlje okrog Gusinja in Plave, Peč, Djakovico in del skadrskega vilajeta, kakor ga je določila poslaniška konferenca v Londonu, torej v celem krog 7000 kvadratnih kilometrov z 230.000 prebivalci.

Grška dobi: otok Kreto, Epir, del južne Makedonije, Solun z ozadjem, Seres, Dramo in Kavalo s 45.000 kvadratnih kilometrov in 1.520.000 prebivalci. Poleg tega dobi še Grška večino Egejskih otokov.

Nova kneževina Albanija bo obsegala večji del skadrskega vilajeta, severni del janinskega vilajeta, in dele bitolskega in kosovskega vilajeta, torej ozemlje, ki bo štelo okrog 32.000 kvadratnih kilometrov in štelo okrog 880.000 prebivalcev.

Povečane balkanske države bodo po sklenjenem miru merile: 1. Rumunija 138.000 kvadratnih kilometrov (doslej 131.000); 2. Bolgarska 129.000 kv. km (doslej 96.000 kv. km.); 3. Grška 110.000 kvadr.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom.

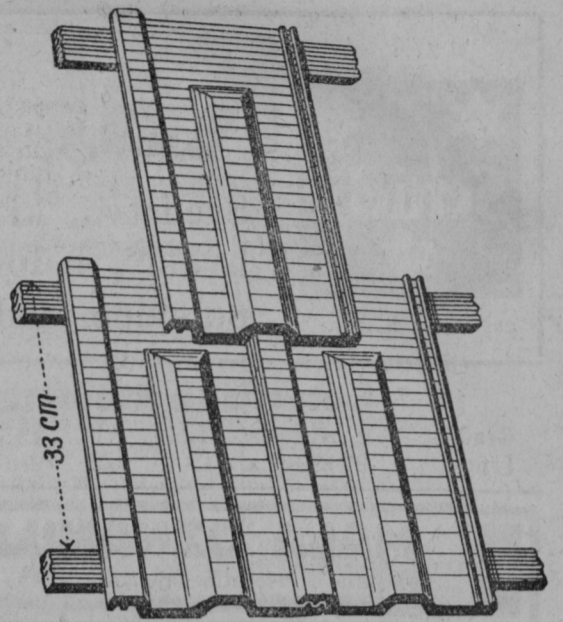
Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami.

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

698

Spretni zastopniki se sprejmejo.

Hamburg-Amerika Linie

Generalna agentura za Štajersko
Murplatz 3 **Gradec** Murplatz 3
Najhitrejša zveza Gradec—New-York v 8 dneh. 4 parniški razr.
Izvrstna hrana, oskrba in postrežba.
Tedensko 3—4 voznje iz Hamburga.

Prihodnji parniki:
»Pensylvania« 23. avgusta, »Patricia« 30. avgusta, »Viktoria Luise« 31. avgusta, »Amerika« 4. septembra, »Imperator« 10. sep., »Pretoria« 13. septembra, »Kais. Aug. Viktoria« 18. sept., »President Grant« 20. septembra.

Naznanilo.

995

Podpisani usoja si uljudno naznaniti, da je preložil svojo stavbniško, inženirsko in zemljemersko pisarno iz Novega Mesta na Češkem v Maribor ob Dravi, vogel Göthejeve in Tegetthoffove ceste št. 9, II. nadstropje ter se priporoča za napravo skic in načrtov za zemljiško knjigo, parceliranje, določitev spornih mej, (je že bil sedem let sodnijski izvedenec) za izvršitev situacijskih in regulacijskih načrtov za vasi, trge, mesta, načrte in stroškovnike za ceste, vočovođe, hiše, župnišča, vsa gospodarska poslopja, mlino, žage, jezove itd. Ogleđ in kolavdacija stavb vsake vrste, cenitev hiš itd.

Maribor, dne 9. avgusta 1913.

Inž. Ivan Režáč,

urađ. avtor. stavbni inženir in zemljemerec.

Mnoga priznalna pisma pričajo o izborni kakovosti

balzama proti protinu in revmatizmu,

zdravila ki ga izdeluje lekarnar Sirak. Izvrstno sredstvo proti vsaki vrsti protinu in revmatizmu, izpahom, trganju v bedru itd. Ivirne steklenice po K 1.50 se dobijo v lekarni »pri angelju varihu«, M. A. Sirak v Mariboru, Tegetthoffova ulica 33. Dnevno razpošiljanje po pošti. 767

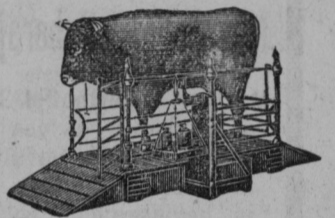
J. Fauland v Ptuj
trgovina z manufakturnim blagom se vsem priporoča. 576

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehtnic za trgovino in obrt, stav. in umet. ključavničarstvo

Ivan Rebek

Celje, Poljska ulica št. 14

priporoča svoje tehtnice. Ilustrovani cenik na razpolago brezplačno in franko. 798
Sprejem tudi vsakovrstna popravila tehtnic in utež.

Svinjerejec, ki se boji, da bi mu prešli, ali radi vročine zboleli in končno poginili, naj si preskrbi priznano dobro odvrtaevalno sredstvo proti kroničnemu prisadu in rdečici prašičev

Phenol,

katero pošilja lekarna

»pri angelju varihu« M. A. Sirak v Mariboru, Tegetthoffova ulica 33. 766

Hitra pomoč je gotova pomoč, zato naj noben posestnik konjev ne pozabi kupiti gotovo učinkujoči **konjski kolik-balsam.**

Cena steklenici 40 vin., 10 steklenic K 3.60.
Ravnatom se dobi olje proti muham in komarjem, ki nadlegujejo konje in govejo živino. Steklenica 50 vin. Dnevno razpošiljanje po pošti.
Lekarna »pri angelju varihu« M. A. Sirak v Mariboru, Tegetthoffova ulica 33.

Franc Pleteršek, zaloga pohištva Maribor, Koroška cesta št. 10 nasproti Cirilove tiskarne

priporoča svojo bogato zalogo poliranega, motno iz trdega lesa nareto pohištvo, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Divane, vložke, matrace, stole in ogledala. Otroške železne poselje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki odjemalec zadovoljen. Prav nizke cene. Krščansko ljudstvo 61 kupuj pri Slovenceu.

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu **MARIBOR**

Glavni trg št. 15 poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje proti rdečici je izvrstno zdravilo. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenica 1 K.

Gospod A. H., Sv. Križ piše:
Hvala Vam za priposlano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: Uspeh vrlo povoljni!

Gospod Janez K. piše:
Prav dobro pomagalo!

Nadalje priporočam:
Kapljice za želodčni erč: Stane 1 steklenica samo 50 vin.

Žganje proti trganju: Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zglobeh in udih. Cena 1 K.

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu **MARIBOR, Glavni trg št. 15.**

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prestani	4-
14 karatne zlate ure za gospode	40-
Srebrne ure	K 6:50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9:50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13-
Ploščnate ure iz kovine	6-
Srebrni pancer-verižice	2-
14 karatne zlate verižice	20-
Amerikanske zlate double-ure	10-
Goldin Roskopf ure	4-
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5-
14 karatne zlate ženske ure	19-
Viseče stenske ure na nihala	10:80
Kuhinjske ure	2:40
Budilke	3-
Budilke z dvojnimi zvoncem	3:50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Darujte za Slov. Stražo!

Samo 5 dni vozijo brzoparniki francoske prekomorske družbe iz **Havre v Newyork** najkraj. in najhit. voznja.

Veljavne vozne listke (šifkarte) za potnike v Ameriko in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino izdaja edino **Ed. Smarda :: Ljubljana** konces. potovalna pisarna Dunajska cesta 18 v hiši Kmetske posojilnice, nasproti znane gostilne „Figabirt“. 375

Priporočam se Vam za nakup

Precizijske ure! Lastna tovarna!

ZENITH GRAND PRIX PARIS 1900.

Rafael Salmič Celje Nar. dom io je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastoj in poštine prosto. Svetovna tvrdka. Na tisoče zahval.

Pozor! Svoji k svojim! Pozor!

Nova slovenska manufakturna trgovina v Ptuj!

Cenjenemu občinstvu dajem uljudno na znanje, da sem odprl 2. avg. t. l. novo manufakturno trgovino v Ptuj tk pošte. Nudil bodem cenj. odjemalcem samo novo blago, kakor veliko izbiro **modernih štof** za moške in ženske obleke, **hlačevine, satene, druke, ripse**, vsakovrstnega pisanega in belega platna za perilo. Nadalje naznanim tudi cenj. odjemalcem, da dobim za jesen in zimo samo **nove lodne** za moške, ter „damentuhe“ za ženske obleke, **porhate** vsake vrste, **štrikane robce, srajce** itd. Dobilo se bode pri meni tudi **gotovo perilo** in sicer razne **moške srajce, spodnje hlače, ovratnike, manšete, kravate**, kakor tudi fine **klotaste in drukane odeje, konjske koce, dežnike** in sploh vse, kar spada v manufakturno trgovino. — **Postrežba bo točna in solidna.** Za obilen obisk se priporoča narodni trgovec

Alojz Brenčič.